

Bruxelles, 9 aprilie 2026
(OR. en)

7982/26

AGRI 245
AGRIFIN 74
FORETS 49
PROCIV 70
ENV 317

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Importanța strategică a agriculturii și a gestionării durabile a pădurilor pentru consolidarea prevenirii riscurilor de incendii forestiere și a rezilienței la acestea - Informare din partea Comisiei - Schimb de opinii

Comunicarea Comisiei privind gestionarea integrată a riscurilor de incendii forestiere (documentul 7652/26) abordează dimensiunile ecologice, economice, culturale și sociale pe parcursul întregului ciclu de gestionare a riscurilor (prevenire, pregătire, răspuns și redresare). Aceasta servește drept răspuns la urgența de a acționa în ceea ce privește gestionarea riscurilor de incendii forestiere, reunind toate domeniile de politică și toți actorii într-o abordare comună pentru a reduce riscul de incendii forestiere. Aceasta se bazează pe consultări cu instituțiile și organele UE, cu statele membre, cu experți, cu părțile interesate și cu mediul academic și urmărește să consolideze cooperarea cu acestea pentru a aborda provocările tot mai mari legate de riscurile de incendii forestiere.

Incendiile forestiere din UE sunt din ce în ce mai răspândite, mai frecvente și mai distrugătoare, creând riscuri transsectoriale semnificative. Pentru sezonul de incendii forestiere din 2025, datele arată că în UE au fost incendiate peste 1 milion de hectare, o suprafață mai mare decât cea a Ciprului. Acest lucru stabilește un nivel record pentru teritoriul UE afectat de incendii forestiere. În patru din ultimii cinci ani, zonele incendiate au depășit media istorică, intensitatea incendiilor crescând, de asemenea. Incendiile forestiere nu se mai limitează la sudul Europei, ci afectează și regiunile centrale, nordice și estice ale continentului. Această tendință are consecințe ample, inclusiv pierderi de vieți omenești, daune aduse ecosistemelor, reducerea calității aerului, degradarea solului, eroziune, pierderea biodiversității și efecte negative asupra agriculturii, silviculturii și infrastructurii. Daunele economice anuale cauzate de incendiile forestiere în UE sunt estimate la aproximativ 2,5 miliarde EUR.

Schimbările climatice sunt un catalizator major pentru valuri de căldură, secete și temperaturi ridicate mai frecvente, creând condiții care favorizează declanșarea și răspândirea incendiilor forestiere. Schimbările în utilizarea terenurilor, degradarea ecosistemelor naturale, depopularea zonelor rurale și abandonarea practicilor tradiționale au condus la creșterea acumulării de materiale combustibile. În același timp, extinderea urbană în zonele împădurite a crescut expunerea la incendii forestiere. Activitatea umană reprezintă până la 96 % din incendiile forestiere, fiind principala lor cauză. Incendiile forestiere sunt cauzate în mod obișnuit de scânteii generate de infrastructură sau de acțiuni deliberate.

Acumularea de materiale combustibile din cauza vegetației negestionate crește probabilitatea unor incendii forestiere de amploare. Prin urmare, fermierii, silvicultorii și comunitățile rurale joacă un rol esențial în prevenirea incendiilor forestiere. Practicile active și durabile de gestionare a terenurilor, cum ar fi pășunatul, rărirea pădurilor, diversificarea speciilor și promovarea unor peisaje mai diverse, sunt importante pentru reducerea intensității incendiilor forestiere și încetinirea răspândirii incendiilor.

UE oferă surse de finanțare pentru prevenire, pregătire, răspuns și redresare. Pentru a asigura eficacitatea, sunt necesare o mai bună urmărire și utilizare strategică a acestor fonduri. Politica agricolă comună (PAC) a sprijinit prevenirea incendiilor forestiere terestre și refacerea în urma acestora. Se propune continuarea instrumentelor disponibile în prezent, inclusiv a celor dedicate refacerii pădurilor și a terenurilor agricole în urma dezastrelor naturale, pentru perioada de programare 2028-2034. Alte măsuri, cum ar fi refacerea naturii, inclusiv în zonele umede și în zonele forestiere, contribuie, de asemenea, la reziliența la incendii prin îmbunătățirea sănătății ecosistemelor relevante și prin reducerea efectelor secetei.

Statelor membre le revine responsabilitatea principală pentru gestionarea incendiilor forestiere, împreună cu autoritățile regionale și administratorii de terenuri, în timp ce UE oferă sprijin prin finanțare, date și schimb de cunoștințe.

Printre provocările actuale care obstrucționează eficacitatea politicilor noastre de prevenire a incendiilor forestiere se numără și datele eterogene, hărțile de pericol depășite, modelarea sub nivelul optim a evoluției și comportamentului focului într-un incendiu și integrarea limitată a evaluărilor transfrontaliere și a evaluărilor riscurilor multiple.

În acest scop, sunt deja disponibile instrumente ale UE pentru serviciile de monitorizare și de alertă timpurie, cum ar fi Copernicus și Sistemul european de informare privind incendiile forestiere (EFFIS), iar statele membre sunt încurajate să le utilizeze în mod sistematic pentru a sprijini gestionarea riscurilor de incendii forestiere și pentru a le ajuta să decidă ce proiecte au nevoie de finanțare. Comisia urmărește să consolideze aceste instrumente și să elaboreze modele standardizate de risc la nivelul UE. Statele membre sunt încurajate să promoveze adoptarea unor măsuri terestre de prevenire a incendiilor forestiere și să îmbunătățească sistemele de alertă timpurie, monitorizarea incendiilor, modelarea comportamentului focului în caz de incendiu, evaluarea riscurilor și utilizarea datelor de înaltă rezoluție pentru luarea deciziilor.

Având în vedere incidența ridicată a incendiilor forestiere cauzate de activitatea umană, schimbările comportamentale sunt esențiale. Accesul la informații privind riscurile și comunicarea specifică pot sprijini eforturile de prevenire. Măsurile de pregătire includ planificarea evacuării, implicarea comunității și educația.

Unele regiuni nu dispun de personal bine pregătit și de echipamente. Pompierii au nevoie de protecție, formare și sprijin de un nivel adecvat. UE încurajează luarea de măsuri reactive prin intermediul mecanismului de protecție civilă al Uniunii, inclusiv poziționarea prealabilă a pompierilor și dezvoltarea unei flote aeriene comune de stingere a incendiilor (rescEU). Eforturile suplimentare se axează pe îmbunătățirea interoperabilității, a formării și a capacităților analitice.

Recunoscând necesitatea unor acțiuni suplimentare cu privire la această chestiune și având în vedere Comunicarea Comisiei privind *gestionarea integrată a riscurilor de incendii forestiere*, președinția cipriotă urmărește să faciliteze lucrările referitoare la Recomandarea privind gestionarea integrată a incendiilor forestiere anunțată de Comisie în comunicarea sa sus-menționată. Având în vedere conținutul său transversal, recomandarea va fi discutată în cadrul Consiliului Afaceri Generale. Având în vedere, de asemenea, importanța consolidării legăturii dintre prevenire, pregătire, răspuns și redresare, precum și sprijinul acordat prin intermediul acțiunilor UE și ale statelor membre pentru o punere în aplicare eficace, președinția invită miniștrii să facă schimb de opinii cu privire la următoarele întrebări pentru a contribui la acest proces:

- *Cum poate politica agricolă comună (PAC), în corelație cu alte instrumente ale UE, să sprijine mai bine fermierii, silvicultorii și zonele rurale în prevenirea și gestionarea riscurilor de incendii forestiere, inclusiv prin stimulente mai puternice pentru practicile de gestionare a terenurilor care reduc acumularea de materiale combustibile și sporesc reziliența peisajului? Cum poate fi îmbunătățit în continuare acest sprijin prin finanțare publică și privată suplimentară dincolo de cadrul PAC?*
- *Având în vedere intensitatea și frecvența tot mai mari ale incendiilor forestiere în întreaga Europă, cum poate fi stimulată gestionarea durabilă a pădurilor și consolidată refacerea acestora și cum poate fi mai bine integrată prevenirea riscurilor de incendii forestiere în politicile forestiere naționale, în planurile de refacere și în amenajarea teritoriului, în special în interfața dintre păduri și zonele urbane și în zonele afectate de abandonarea terenurilor, pentru a spori reziliența și a proteja comunitățile și ecosistemele rurale?*